

Kemira Chemicals Oy:n Äetsän tuotantolaitoksen ympäristön asukkaille

TURVALLISUUSTIEDOTE

Kemira Chemicals Oy:n tuotantolaitos (tehtaat) on toiminut Äetsässä vuodesta 1939 lähtien. Äetsän tehtaat valmistavat ja varastoivat valkaisukemikaaleja, hienokemikaaleja pääosin vientiin lääketeollisuudelle sekä veden puhdistuskemikaaleja. Lisäksi tehtaalta toimitetaan kaukolämpöä läheiseen taajamaan ja paineistettuna pulloitettua vetyä. Kaukolämmön tuottaa ja toimittaa asiakkailleen Adven Oy.

Tehtaan toiminnan luonteesta johtuen turvallisuus- ja ympäristönäkökohdat otetaan toiminnassa huomioon. Kemikaalien valmistus ja varastointi on luvanvaraista. Viranomaiset ovat edellyttäneet yhtiöltä onnettomuuksien torjumiseksi ja seurausten minimoimiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä. Pirkanmaan pelastuslaitoksen kanssa on harjoitettu kiinteätä yhteistyötä.

Suuronnettomuusvaaran torjuntaa koskevat säädökset on annettu Suomen lainsäädännössä ”laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta” (390/2005), asetuksessa ”vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista” (685/2015), ja velvollisuus laatia ulkoinen pelastussuunnitelma Pelastuslain 379/2011 48 §:ssä sekä SM asetuksessa 1286/2019. Nämä säädökset koskevat myös Kemira Chemicals Oy:n Äetsän tuotantolaitosta. Yhtiö on laatinut asetuksen 685/2015 edellyttämän turvallisuus selvityksen ja toimittanut sen toimintaamme valvovalle Turvallisuus –ja kemikaalivirastolle sekä säädösten mukaisen sisäisen pelastussuunnitelman ja toimittanut sen pelastusviranomaisille. Yhtiöllä on asetuksen (685/2015) edellyttämät luvat.

Viimeisin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) Äetsän tuotantolaitoksille tekemä määräaikaistarkastus on tehty 10.12.2020. Tarkempaa tietoa tarkastuksesta ja tuotantolaitosta koskevasta tarkastusohjelmasta voi tiedustella tehtaanjohtajalta tai TUKESin ylitarkastaja Sanna Pietikäiseltä (029 5052 000).

Suuronnettomuuden sattuessa toiminnanharjoittajalla on velvollisuus ryhtyä asianmukaisiin toimiin alueella ja ottaa yhteys pelastustoimeen, jotta suuronnettomuuksissa voidaan toimia asianmukaisesti ja minimoida niiden seuraukset. Pirkanmaan pelastuslaitoksen laatima ulkoinen pelastussuunnitelma kattaa myös tehtaan ulkopuolelle ulottuvat onnettomuudet ja on tarkoitettu pelastuslaitoksen toimintaa ohjaavaksi asiakirjaksi suuronnettomuuksien varalle. Onnettomuuden sattuessa väestön tulee noudattaa pelastusviranomaisen antamia ohjeita ja käskyjä.

Turvallisuus selvitys ja kemikaaliluettelo ovat yleisön nähtävänä Kemira Chemicals Oy:n Äetsän toimipaikalla ja niihin voi tutustua ottamalla yhteyttä tiedotteen lopussa mainittuihin henkilöihin.

Äetsän tehtailla käsitellään ja varastoidaan asetuksen (685/2015) tarkoittamia suuronnettomuusvaaraa aiheuttavista kemikaaleista natriumklooraattia, epikloorihydriniä ja dietyleenitriamiinia.

NATRIUMKLORAATTI (kloraatti):

Kloraatti on valkoinen kiteinen jauhe, jonka pääasiallinen käyttö on sellun valkaisuissa.

Kloraatti on haitallista nieltynä ja myrkyllistä vesieliöille. Voimakkaasti hapettava aineena kloraatti voi aiheuttaa tulipalo- tai räjähdysvaaran asetus (EY) N:o 1272/2008 Jos henkilö on niellyt kloraattia, on hänen hakeuduttava lääkärin hoitoon. Se on myös ympäristölle vahingollista.

Palavaan aineeseen sekoittuneena kloraatti aiheuttaa palovaaran tai jopa räjähdysvaaran joissakin tilanteissa. Turvallisuusselvityksen mukaan kloraattitehtaasta ei aiheudu suur-onnettomuusvaaraa tehtaan ulkopuolelle. Tulipalotilanteessa on savukaasuja kuitenkin syytä väistää, koska ne voivat, kuten palokaasut usein, sisältää vahingollisia aineita. Tässä tapauksessa onnettomuudesta annetaan hälytys ja tiedotusta kuten tulipalosta yleensäkin.

EPIKLOORIHYDRIINI:

Epikloorihydriini on väritöntä, pistävän hajuista nestettä, jota käytetään toimipaikalla märkälujahartsin raaka-aineena. Epikloorihöyry on ilmaa raskaampaa.

Epikloorihydriini on helposti syttyvää ja myrkyllistä hengitettynä. Se on voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa, saattaa aiheuttaa syöpää ja epäillään heikentävän hedelmällisyyttä tai vaurioittavan sikiötä. Epikloorihydriinillä on pitkäaikaisia haitallisia vaikutuksia vesieliöille.

Tehtaan toiminnassa on ennakolta huomioitu tarpeelliset turvallisuus- ja varotoimenpiteet. Mikäli jonkin onnettomuustapauksen takia sattuisi suuri epikloorihydriinivuoto tai epikloorihydriinin tulipalo, joka uhkaisi tehtaan ympäristöä, annetaan siitä hälytys kuten kuvattu liitteessä A4.1 Ohjeita ympäristön asukkaille onnettomuuden varalta.

DIETYLEENITRIAMIINI:

Dietyleenitriamiini on väritöntä tai kellertävää ammoniakaisen hajuista nestettä, jota käytetään toimipaikalla märkälujahartsin raaka-aineena. Dietyleenitriamiinihöyry on ilmaa raskaampaa. Dietyleenitriamiini ei haihdu helposti ilmaan normaalilämpötiloissa.

Dietyleenitriamiini on tappavaa hengitettynä sekä voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.

Tehtaan toiminnassa on ennakolta huomioitu tarpeelliset turvallisuus- ja varotoimenpiteet. Mikäli jonkin onnettomuustapauksen takia sattuisi dietyleenitriamiinin tulipalo, joka uhkaisi tehtaan ympäristöä, annetaan siitä hälytys kuten kuvattu liitteessä A4.1 Ohjeita ympäristön asukkaille onnettomuuden varalta.

Mahdollisen suuronnettomuuden, dietyleenitriamiinin lammikkopalo, suurin arvioitu vaikutusalue

PELASTUSTOIMINTA

Ulkoinen pelastussuunnitelma sisältää toimintasuunnitelmat kohteessa tapahtuvien suuronnettomuuk-
sien varalta. Toimintasuunnitelmissa on määritelty suuronnettomuustilanteiden vaatimat resurssit, kes-
keiset tehtävät sekä suunniteltujen resurssien mukaiset organisaatio- ja viestiliikennekaaviot. Todelliset
resurssit ja tehtävät määräytyvät aina onnettomuuskohtaisesti.

VÄESTÖN VAROITTAMINEN

Pelastustoiminnan johtaja vastaa väestön varoittamisesta sekä onnettomuustilanteeseen liittyvästä tie-
dottamisesta. Tilanteen edellyttäessä väestön varoittamista annetaan yleinen vaaramerkki sekä laadi-
taan vaaratiedote. Vaaratiedotteessa väestöä kehoitetaan poistumaan vaaralliselta alueelta sekä annea-
taan ohjeet evakuoinnista ja sisälle suojautumisesta. Vaaratiedote julkaistaan paikallisessa mediassa
molemmilla kotimaisilla kielillä.

Vaara-alueelle ja sen läheisyyteen on sijoitettu väestöhälyttimiä, joilla voidaan antaa yleinen vaara-
merkki alueelle. Vaara-alueella sijaitsevat väestöhälyttimet on sijoitettu tehdasalueelle ja vanhalle Äet-
sän kunnantalolle. Tehdasalueen hälyttimen kosoitto on perjantaisin klo 12.

TIEDOTTEEN SISÄLTÖ JA LISÄTIEDOT

Kemira Chemicals Oy
Kemiantie 1
PL 7
32741 Sastamala

Tehtaanjohtaja Jaakko Rautalahti
Suojelujohtaja Jukka Ailama
EHSQ-päällikkö Jussi Lehtonen

040 572 2863
044 040 1989
040 5455 039

Pirkanmaan pelastuslaitos
Satakunnankatu 16
33100 TAMPERE

Pelastuslaitoksen vaihde:
www.pirkanmaanpelastuslaitos.fi

03 5656 12

Tämä turvallisuustiedote on nähtävillä pelastuslaitoksen Internet-sivuilla ja Tampereen keskuspaloaseman asiakaspalvelupisteellä (tiedot yllä).

LIITE

A4.1

OHJEITA YMPÄRISTÖN ASUKKAILLE ONNETTOMUUDEN VARALTA